

**Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés
Hivatala**

**Szabálytalanságok kezelésének
eljárásrendje**

Az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet (továbbiakban Ámr.) 156. § (3) bekezdése alapján a költségvetési szerv vezetője köteles a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét az SzMSz. mellékletében szabályozni.

I. Bevezetés

Szabálytalanság fogalma:

A szabálytalanság az államháztartás működési rendjében valamely létező szabálytól (törvény, rendelet, utasítás, szabályzat, stb.) való eltérést jelenti, amely megjelenhet a költségvetési gazdálkodás bármely gazdasági eseményében, az állami feladatellátás bármely tevékenységében, az egyes műveletekben, stb.

Formái:

- a korrigálható mulasztások vagy hiányosságok, illetve
- a fegyelmi-, büntető-, szabálysértési-, illetve kártérítési, eljárás megindítására okot adó cselekmények.

Alapesetei:

1. a szándékosan okozott szabálytalanságok (félrevezetés, csalás, sikkasztás, megvesztegetés, szándékosan okozott szabálytalan kifizetés, stb.)
2. a nem szándékosan okozott szabálytalanságok (figyelmetlenségből, hanyag magatartásból, helytelenül vezetett nyilvántartásból, stb. származó szabálytalanság)

A hiba a pénzügy kimutatásokat alátámasztó nyilvántartásokban és számviteli adatokban számszaki vagy elírási hibákat, továbbá tények figyelmen kívüli hagyását vagy téves értelmezését foglalja magába. Azaz a hiba a kimutatásokban előforduló nem szándékos tévedésre utal.

A szabálytalanságokkal kapcsolatos intézkedések általános célja, hogy:

- hozzájáruljon a különböző jogszabályokban és szabályzatokban meghatározott előírások sérülésének, megszegésének, szabálytalanság kialakulásának megakadályozásához, (megelőzés)
- keretet biztosítson ahhoz, hogy azok sérülése, megsértése esetén a megfelelő állapot helyreállításra kerüljön; a hibák, hiányosságok, tévedések korrigálása, a felelősség megállapítása, az intézkedések foganatosítása megtörténjen.
- A szabálytalansággal érintett területekről szerzett tapasztalatok beépítésre kerüljenek a belső kontroll rendszerbe, ezzel hozzájárulva a jövőben esetlegesen ismételt felmerülő azonos szabálytalanság felismerésére, megelőzésére.

A szabálytalanságok elkerülése érdekében a hangsúlyt a megelőzésre kell helyezni.

A szabálytalanságok kezelése (az eljárási rend kialakítása, a szükséges intézkedések meghozatala, a kapcsolódó nyomon követés, a keletkezett iratanyagok elkülönített nyilvántartása) a főjegyző feladata, mely átruházható.

II. A szabálytalanságok megelőzése

A szabályozottság biztosítása, a szabálytalanságok megakadályozása elsődlegesen a főjegyző felelőssége.

A megelőzés körébe tartozó tevékenységek elvégzésre vonatkozó jogosultságot, valamint a szankcionálás nélkül orvosolható korrekciót a főjegyző a kialakított munkaköri, hatásköri, felelősségi és elszámoltathatósági rendnek megfelelően az egyes szervezeti egységek vezetőire (főosztályok, osztályok vezetőire) ruházza át.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban: Áht.) 94.§. (1) bekezdése szerint:

„A költségvetési szerv vezetője felelős

a) az alapító okiratban előírt tevékenységek jogszabályban, költségvetésben foglaltaknak, és az irányító szerv által közvetlenül meghatározott követelményeknek és feltételeknek megfelelő ellátásáért,

b) a költségvetési szerv működésében és gazdálkodásában a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség követelményeinek érvényesítéséért,

c) a gazdálkodási lehetőségek és a kötelezettségvállalások összhangjáért,

d) a költségvetési szerv vagyonkezelésébe, használatába adott, és a tulajdonában lévő vagyonnal kapcsolatosan a vagyonkezelői, tulajdonosi jogok rendeltetésszerű gyakorlásáért,

e) a költségvetési szerv belső kontrollrendszerének és az annak részét képező belső ellenőrzés megszervezéséért és hatékony működtetéséért, és

f) a szakmai és pénzügyi monitoring rendszer folyamatos működtetéséért, a tervezési, beszámolósi, valamint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok szolgáltatására vonatkozó kötelezettség teljesítéséért, annak teljességéért és hitelességéért, továbbá a számviteli rendért.”

Az Áht.-ban meghatározott kötelezettség, a költségvetési szerv vezetőjének feladata, a szervezeti struktúrában meghatározott egységek vezetői hatáskörének, felelősségének és beszámoltathatóságának szabályozottságán keresztül valósul meg. A költségvetési szervek munkavállalóinak konkrét feladatát, hatáskörét, felelősségét, beszámoltathatóságát a munkaköri leírások szabályozzák, a közszolgálati jogviszonyból, illetve munkaviszonyból származó kötelezettségeiket a jogszabályoknak megfelelően kell teljesíteniük.

A szabálytalanságok megelőzésével kapcsolatosan a főjegyző felelős azért, hogy:

- a szervezet a jogszabályoknak megfelelő szabályzatok alapján működjön,
- a szabályozottság, illetve a szabályok betartásának folyamatosan figyelemmel kísérése megvalósuljon,
- szabálytalanság esetén hatékony intézkedés szülessen, a szabálytalanság a szabálytalansággal arányban álló mértékben kerüljön korrigálásra.

III. A szabálytalanságok észlelése

A szabálytalanságok észlelése a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés rendszerében történhet a dolgozó és munkáltató részéről egyaránt, valamint a belső ellenőrzés is felfedhet szabálytalanságokat.

A költségvetési szerv valamely munkatársa észlel szabálytalanságot

Amennyiben a szabálytalanságot a hivatal belő szervezeti egységének (főosztályok, osztályok, a továbbiakban: szervezeti egységek) valamely munkatársa észleli, köteles írásban értesíteni (feljegyzés) a szervezeti egység vezetőjét.

Az írásbeli értesítésnek (feljegyzésnek) tartalmaznia kell

- a szabálytalanság pontos tartalmát;
- milyen jogszabálytól, előírástól, szabályozástól (normától) tér el a cselekmény;
- milyen területet érint;
- elévült-e a szabálytalanság;
- enyhítő körülményeket;
- a szabálytalanság milyen eljárás következtében merült fel (dokumentumokon alapuló, vagy helyszíni)
- a szabálytalanság korrigálására van-e lehetőség (ha igen annak módját);
- amennyiben pénzügyi juttatást érint a szabálytalanság annak reális megítélését, hogy visszakövetelhető-e, illetve az ehhez szükséges intézkedések megtörténtek-e;
- kártérítési igény felmerülése esetén a szükséges intézkedések fogantatásának tényét.

Amennyiben a szervezeti egység vezetője az adott ügyben érintett, a munkatártnak a főjegyzőt, annak érintettsége esetén a közgyűlés elnökét kell értesítenie.

A főjegyző kötelessége gondoskodni a megfelelő intézkedések meghozataláról, indokolt esetben a szükséges eljárások megindításáról, illetve annak a közgyűlés elnökénél való kezdeményezéséről.

A költségvetési szerv vezetője észleli a szabálytalanságot

A főjegyző, illetve a szervezeti egységek vezetői észlelése alapján a feladat, hatáskör és felelősségi rendnek megfelelően kell intézkedést hozni a szabálytalanság korrigálására, megszüntetésére.

A költségvetési szerv belső ellenőrzése észleli a szabálytalanságot

Amennyiben a belső ellenőr ellenőrzési tevékenysége során szabálytalanságot tapasztal, a 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet rendelkezéseinek, valamint a Belső Ellenőrzési Kézikönyvben foglaltaknak megfelelően jár el. A főjegyzőnek intézkedési tervet kell kidolgoznia a belső ellenőrzés megállapításai alapján, amelyet a közgyűlés elnöke hagy jóvá. Az éves ellenőrzési jelentés tartalmazza az ellenőrzések során a büntető-, szabálysértési-, kártérítési-, fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja kapcsán tett jelentések számát.

Külső ellenőrzési szerv észleli a szabálytalanságot

A szabálytalanságra vonatkozó megállapítások alapján a főjegyzőnek intézkedési tervet kell kidolgozni, melyet a közgyűlés elnöke hagy jóvá.

Mind a belső-, mind a külső ellenőrzés során feltárt hiányosságokra készített intézkedési terv végrehajtását a főjegyző, illetve az ellenőrzött szervezeti egység vezetője az 1. számú melléklet szerinti, éves bontásban vezetett nyilvántartással nyomon követi.

IV. Szabálytalansági vizsgálat lefolytatása

A főjegyző dönt:

- a szabálytalanság kivizsgálásáról,
- annak formájáról,
- szükség esetén a szakértői csoport tagjairól,
- hatáskör, vagy illetékesség hiányában a kivizsgálásra vonatkozó javaslat, valamint a kapcsolódó dokumentumok a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező szervezetnek történő megküldéséről.

A főjegyző munkatársakat kérhet fel a vizsgálatban való részvételre. A döntés meghozatalának megkönnyítése érdekében bizottság hozható létre a szervezet folyamatait jól ismerő vezetőkől vagy szakértőkből. Indokolt esetben külső szakértőt is felkérhet a munkajogi szabályok betartásával. A szakértőtől írásbeli nyilatkozatot kell kérni arra vonatkozólag, hogy a bizottság munkájában való részvétele nem ütközik összeférhetlenségi akadályba.

A szabálytalansági vizsgálatot 30 napon belül be kell fejezni. Amennyiben a rendelkezésre álló határidő nem elegendő, vagy szakértő igénybevételére van szükség, úgy az indok és a javasolt határidő feltüntetésével írásban kell jelezni a főjegyző felé.

A lefolytatott vizsgálat eredménye lehet:

- annak megállapítása, hogy nem történt szabálytalanság, valamint a szabálytalansági eljárás intézkedés nélküli megszüntetése (pl. hibás észlelés, jelentéktelen szabálytalanság, stb.)
- szabálytalanság megtörténtét megállapító és intézkedést elrendelő döntés
- további vizsgálat elrendelése - erre többnyire akkor kerül sor, ha a szabálytalanság megállapítását követően a felelősség eldöntéséhez és/vagy a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges intézkedések meghatározásához nem elég a rendelkezésre álló információ.

A vizsgálatot folytatók intézkedési javaslatot dolgoznak ki a költségvetési szerv vezetője számára a hasonló szabálytalanságok elkerülése érdekében.

V. Intézkedések, eljárások megindítása

A főjegyző felelős a szükséges intézkedések végrehajtásáért.

Büntető- vagy szabálysértési ügyekben a szükséges intézkedések meghozatalát jelenti az arra illetékes szervek értesítése (feljelentés, bejelentés) annak érdekében, hogy megalapozottság esetén az illetékes szerv a megfelelő eljárásokat megindítsa.

Egyes gazdasági, pénzügyi, illetve ezekhez kapcsolódó járulékos cselekmények törvényi tényállását a 2. számú melléklet tartalmazza.

Fegyelmi ügyek felmerülése esetén a főjegyző a fegyelmi eljárás megindítása előtt vizsgálatot rendelhet el a tényállás tisztázására. A vizsgálatban való részvételre – a jogszabályi előírásokra figyelemmel - külső szakértőt is felkérhet. A vizsgálat eredménye alapján sor kerülhet további vizsgálat elrendelése is.

Vizsgálat alapján, vagy egyértelmű, tisztázott tényállás esetén a szabálytalanság eredményeként - külön vizsgálat lefolytatása nélkül - sor kerülhet a fegyelmi eljárás megindítására, és az ügy fegyelmi eljárás keretében történő kivizsgálására.

Vizsgálat lefolytatására szabálytalanság megállapítását követően akkor kerülhet sor, ha a felelősség eldöntéséhez és a hasonló esetek megelőzéséhez szükséges intézkedések meghatározásához nem elég a rendelkezésre álló információ. Az ügy körülményeinek kivizsgálására – a fegyelmi eljáráshoz szükséges alapos gyanú kialakítása céljából - külső szakértő is felkérhető. A fegyelmi eljárásra irányadó szabályok megtartását azonban ilyenkor is biztosítani kell.

Amennyiben a szabálytalanság következtében kár keletkezik, a kártérítési felelősséget - a fegyelmi eljárásra irányadó szabályok alapján lefolytatott - kártérítési eljárás keretében kell megállapítani. a feltételek fennállása esetén a kár megtérítése követelhető a mulasztó köztisztviselőtől.

Az egyes eljárásokra vonatkozó irányadó jogszabályok főbb rendelkezéseit a 3. számú melléklet tartalmazza.

VI. A szabálytalansággal kapcsolatos eljárás (intézkedés) nyomon követése

A közgyűlés elnöke, s a főjegyző feladatai:

- nyomon követi az elrendelt vizsgálatokat, a meghozott döntések, illetve a megindított eljárások helyzetét;
- figyelemmel kíséri az általa és a vizsgálatot végzők által tett javaslatok végrehajtását;
- a feltárt szabálytalanság típusa alapján a további „szabálytalanság-lehetőségeket” (a hasonló projektek, témák, kockázatok) meghatározza,
- információt szolgáltat a belső ellenőrzés számára, elősegítve annak folyamatban lévő ellenőrzéseit, az ellenőrzési környezetre és a vezetési folyamatokat érintő eseményekre való nagyobb rálátást.

Az intézkedést tevő szervezeti egység vezetői saját hatáskörükben is kötelesek az általuk megtett intézkedéseket nyomon követni.

VII. A szabálytalansággal kapcsolatos eljárás (intézkedés) nyilvántartása

A főjegyző:

- gondoskodik a szabálytalanságokkal kapcsolatban keletkezett iratanyagok nyilvántartásának naprakész és pontos vezetéséről;

- gondoskodik a kapcsolódó írásos dokumentumoknak elkülönített nyilvántartásban való iktatásáról;
- nyilvántartja a megtett intézkedéseket, az azokhoz kapcsolódó határidőket;
- a pályázati úton felhasználásra kerülő források, költségvetési előirányzatok tekintetében figyelembe veszi az Európai Unió Strukturális Alapjai és a Kohéziós Alap támogatásainak fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítási, számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról szóló 233/2003. (XII. 16.) Korm. rendelet VII. Szabálytalanságok kezelése című fejezetében meghatározottakat.

A nyilvántartások készítése, iktatása, kezelése a szervezeti egységeknél önállóan történik. A nyilvántartásoknak tartalmaznia kell a szabálytalanság megjelölését, körülményeit, feltételezett vagy tényleges okait, a saját hatáskörben, illetve a közgyűlés elnöke, s a főjegyző által megtett intézkedéseket.

VIII. Jelentési kötelezettségek tartalma

A jelentést tevő személlyel szemben nem alkalmazható semmilyen hátrányos elbánás, jelentéséért nem vonható felelősségre.

Jelentési kötelezettsége van:

- a dolgozóknak,
- a szervezeti egységek vezetőinek,
- a főjegyzőnek,
- a belső ellenőrnek

A dolgozó által észlelt szabálytalanságról készült jelentés, valamint a szervezeti egységek vezetői által önállóan észlelt szabálytalanság esetén a vezetőknek eljárási, illetve saját jelentéstételi kötelezettsége van.

A szabálytalanságok kezelése körében a szervezeti egység vezetőknek jelentéstételi kötelezettsége van a főjegyző felé az észlelt szabálytalanságokról, a megtett intézkedésekről, valamint hatáskörük hiánya esetén a szükséges intézkedésekről.

A jelentésnek tartalmaznia kell a szabálytalanság megjelölését, körülményeit, feltételezett vagy tényleges okait, a megtett intézkedéseket, valamint a költségvetési szerv vezetőjének hatáskörében szükséges döntéseket, intézkedéseket.

A belső ellenőrzés vizsgálata során az általa tapasztalt szabálytalanságokat belső ellenőrzési jelentésében jelenteni köteles. A belső ellenőrzés által végzett ellenőrzések ellenőrzési jelentései alapján a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet (továbbiakban: Ber.) 29. §-ában kapott felhatalmazás alapján a szervezeti egységek vezetőinek a szükséges intézkedések végrehajtásáért felelős személyek és a vonatkozó határidők megjelölésével az ellenőrzési jelentés kézhezvételétől számított 10 (kivételes esetben 22) munkanapon belül intézkedési tervet kell készítenie.

A főjegyzőnek a Ber. 31. § (3) b), ba), bb) pontjai alapján éves ellenőrzési jelentésben kell számot adnia a belső ellenőrzés által tett megállapítások és javaslatok hasznosításáról, az intézkedési tervek megvalósításáról, az ellenőrzési megállapítások és ajánlások hasznosulásának tapasztalatairól, az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatokról.

VIII. Záró rendelkezések

A szabályzat hatálya kiterjed a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés Hivatalának valamennyi szervezeti egységére.

A főjegyző mellett az általános, a költségvetési szerv egészére érvényes elveket, kötelezettségeket tartalmazó eljárásrend alapján a főosztályok, osztályok kötelesek a saját szervezeti egységeik tevékenységének szabályozása során a szabályzattól való eltérés eseteit, az eltérés, a szabálytalanság következményeit kezelni, a korrekciókat, intézkedéseket kezdeményezni, megvalósítani, a nyilvántartásra és jelentésre előírtakat alkalmazni.

Kecskemét, 2011. március 7.

Dr. Szigeti László
mb. megyei főjegyző

Egyes gazdasági, pénzügyi, illetve ezekhez kapcsolható járulékos cselekmények törvényi tényállásai

Közokirat-hamisítás

(1) Aki

a) hamis közokiratot készít vagy közokirat tartalmát meghamisítja,

b) hamis vagy hamisított, illetőleg más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál,

c) közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés *a)* vagy *b)* pontjában meghatározott közokirat-hamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott közokirat-hamisítást gondatlanságból követi el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

Magánokirat-hamisítás

Aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Hamis statisztikai adatszolgáltatás

Aki a valóságnak meg nem felelő statisztikai adatot szolgáltat, avagy az adatszolgáltatással kapcsolatban a valóságnak meg nem felelő felvilágosítást ad, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Jogosulatlan gazdasági előny megszerzése

(1) Aki

a) a központi költségvetésből, a helyi önkormányzati költségvetésből vagy az elkülönített állami pénzalapokból jogszabály alapján,

b) külföldi állam vagy nemzetközi szervezet által céljelleggel nyújtott pénzügyi támogatást vagy más gazdasági előnyt úgy szerez meg, hogy evégett valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, avagy valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a céljelleggel nyújtott támogatást a jogcímétől eltérően használ fel, és az ebből eredő visszafizetési kötelezettségének nem tesz eleget, úgyszintén az, aki a pénzügyi támogatás felhasználásával kapcsolatban előírt elszámolási vagy számadási kötelezettség teljesítésekor valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, illetőleg valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel.

Értelmező rendelkezés: A Jogosulatlan gazdasági előny megszerzése alkalmazásában a külföldi állam vagy a nemzetközi szervezet által nyújtott támogatáson magyar közigazgatási szerv vagy pénzügyi intézmény által, a külföldi állam vagy a nemzetközi szervezet nevében

kezelt támogatást is érteni kell. Nem alkalmazható, ha a bűncselekményt az Európai Közösségek által vagy nevében kezelt pénzalapokból származó támogatásokkal, illetőleg az Európai Közösségek által vagy nevében kezelt költségvetésbe történő befizetésekkel kapcsolatban követik el.

A számvitel rendjének megsértése

(1) Aki a számvitelről szóló törvényben vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt

- a) beszámoló készítési, könyvvezetési, könyvvizsgálati kötelezettségét megszegi,
- b) bizonylati rendet megsérti,

és ezzel a vagyoni helyzetének áttekintését, illetőleg ellenőrzését megnehezíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az egyéni vállalkozó, valamint a számvitelről szóló törvény hatálya alá nem tartozó más gazdálkodó is, aki jogszabályban meghatározott nyilvántartási, bizonylatolási kötelezettségét megszegi, és ezzel vagyoni helyzetének áttekintését, illetve ellenőrzését megnehezíti.

(3) Aki a felszámolás elrendelését követően a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvényben előírt beszámoló-készítési, könyvvezetési vagy egyéb tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget, és ezzel a felszámolási eljárás eredményes lefolytatását részben vagy egészben meghiúsítja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény

- a) az adott üzleti évet érintően a számvitelről szóló törvény szerinti megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idéz elő, vagy
- b) az adott üzleti évet érintően a vagyoni helyzet áttekintését, illetőleg ellenőrzését meghiúsítja.

(5) A büntetés büntett miatt az (1) bekezdés esetén három évig, a (4) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a cselekményt pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetési alapkezelő, kockázati tőkealap-kezelő, tőzsdei, elszámolóházi, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény körében követik el.

(6) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, ha a (4) bekezdés b) pontjában meghatározott cselekményt gondatlanságból követik el.

Számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény

(1) Aki számítástechnikai rendszerbe a számítástechnikai rendszer védelmét szolgáló intézkedés megsértésével vagy kijátszásával jogosulatlanul belép, vagy a belépési jogosultsága kereteit túllépve, illetőleg azt megsértve bent marad, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Aki

- a) számítástechnikai rendszerben tárolt, feldolgozott, kezelt vagy továbbított adatot jogosulatlanul megváltoztat, töröl vagy hozzáférhetetlenné tesz,
- b) adat bevitelével, továbbításával, megváltoztatásával, törlésével, illetőleg egyéb művelet végzésével a számítástechnikai rendszer működését jogosulatlanul akadályozza, vétséget követ el.

követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3) Aki jogtalan haszonszerzés végett

a) a számítástechnikai rendszerbe adatot bevisz, az abban tárolt, feldolgozott, kezelt vagy továbbított adatot megváltoztat, töröl vagy hozzáférhetetlenné tesz, vagy

b) adat bevitelével, továbbításával, megváltoztatásával, törlésével, illetőleg egyéb művelet végzésével a számítástechnikai rendszer működését akadályozza, és ezzel kárt okoz, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény büntetése

a) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény jelentős kárt okoz,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény különösen nagy kárt okoz,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény különösen jelentős kárt okoz.

Adócsalás

(1) Aki az adókötelezettség megállapítása szempontjából jelentős tényre (adatra) vonatkozóan valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy ilyen tény (adatot) a hatóság elől elhallgat, és ezzel vagy más megtévesztő magatartással az adóbevételt csökkenti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Büntetendő továbbá az is, aki a megállapított adó meg nem fizetése céljából téveszti meg a hatóságot, ha ezzel az adó behajtását jelentősen késlelteti, vagy megakadályozza.

Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig az adótartozását kiegyenlíti.

Munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás

Az a munkáltató, aki

a) munkaszerződés nélkül,

b) színlelt szerződéssel

alkalmazott munkavállalója részére járó személyi jellegű juttatáshoz kapcsolódó, a kifizetőt terhelő, az államháztartás valamely alrendszerébe kötelezően előírt közteher-fizetési kötelezettség teljesítését elmulasztja, és ezzel az adóbevételt csökkenti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Büntetendő továbbá az is, aki a megállapított adó meg nem fizetése céljából téveszti meg a hatóságot, ha ezzel az adó behajtását jelentősen késlelteti, vagy megakadályozza.

Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig az adótartozását kiegyenlíti.

Sikkasztás

Aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik, sikkasztást követ el.

Csalás

Aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

Hűtlen kezelés

Akit idegen vagyon kezelésével bíztak meg, és ebből folyó kötelességének megszegésével vagyoni hátrányt okoz, hűtlen kezelést követ el.

Hanyag kezelés

Akit olyan idegen vagyon kezelésével vagy felügyeletével bíztak meg, amelynek kezelése vagy felügyelete törvényen alapul, és az ebből folyó kötelességének megszegésével vagy elhanyagolásával gondatlanságból vagyoni hátrányt okoz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A szabálytalanságok felmerülése esetén alkalmazandó eljárások

1. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 10. § (1) bekezdése szerint bűncselekmény az a szándékosan vagy - ha a törvény a gondatlan elkövetést is bünteti - gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre a törvény büntetés kiszabását rendeli. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban Be.) 6. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróságnak, az ügyésznek és a nyomozó hatóságnak kötelessége a törvényben foglalt feltételek megléte esetén büntetőeljárást megindítani, illetve az eljárás lefolytatása. Büntetőeljárás csak bűncselekmény gyanúja alapján, és csak az ellen indítható, akit bűncselekmény megalapozott gyanúja terhel.

A Be. 171. § (2) bekezdése előírja, hogy a hatóság tagja és a hivatalos személy, továbbá, ha külön törvény előírja, a köztestület köteles a hatáskörében tudomására jutott bűncselekményt - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelenteni. A feljelentéshez csatolni kell a bizonyítási eszközöket, ha ez nem lehetséges, a megőrzésükről kell gondoskodni.

Bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést. A feljelentés kötelező, ha annak elmulasztása bűncselekmény.

A feljelentést rendszerint az ügyésznél vagy a nyomozó hatóságnál kell írásban vagy szóban megtenni. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni. A feljelentést nyomban nyilvántartásba kell venni.

A feljelentést más hatóság és a bíróság is elfogadhatja, de köteles azt a nyomozó hatóságnak megküldeni. Ha a feljelentés azonnali intézkedést kíván, azt el kell fogadni.

2. A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 1. § (1) szerint szabálysértés az a jogellenes, tevékenységben vagy mulasztásban megnyilvánuló cselekmény, melyet törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet szabálysértésnek nyilvánít, s amelynek elkövetőit az e törvényben meghatározott joghátrány fenyeget. A törvény második része foglalkozik részletesen a **szabálysértési eljárással**:

A szabálysértési eljárás feljelentés, illetőleg a szabálysértési hatóság részéről eljáró személy észlelése vagy tudomása alapján indulhat meg.

A feljelentést - ha jogszabály másképp nem rendelkezik - szóban vagy írásban bármely személy vagy szerv megteheti. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

A feljelentésnek az eljárás alá vont személy ismert személyi adatainak megnevezése mellett tartalmaznia kell az elkövetett cselekmény helyének és idejének, továbbá az elkövetés körülményeinek leírását, a bizonyítási eszközök megjelölésével. Amennyiben lehetőség van rá, a bizonyítási eszközöket csatolni kell a feljelentéshez.

Az érdemi határozatot az eljárás megindítását követő harminc napon belül kell meghozni. Ha az ügy bonyolultsága vagy más elháríthatatlan akadály indokolja, a szabálysértési hatóság vezetője egy alkalommal az ügyintézési határidőt legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja.

Ha az eljárás alá vont személy és a sértett a szabálysértési hatóság előtt a kártérítés összegében megállapodik, illetőleg a kártérítés összege a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján aggálytalanul megállapítható, a szabálysértési hatóság az elkövetőt a szabálysértéssel okozott kár megtérítésére kötelezheti. Az eljárás alá vont személy a sértettel szemben követelést nem érvényesíthet és beszámítási kifogással nem élhet.

A kártérítés megállapítása mellőzhető, ha az eljárás befejezését jelentősen késleltetné. E határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.

3, A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdése kimondja, hogy aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. A **kártérítési eljárás** megindítására a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény rendelkezései (elsősorban a XXIII. Fejezet, a munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyból származó perek) az irányadók. Kártérítési felelősség tekintetében irányadók továbbá a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.), a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) megfelelő rendelkezései.

a). A közigazgatási szerv két irányban okozhat kárt. Egyrészt a közigazgatási szerven kívül álló harmadik személynek (Ptk. szabályai szerint), másrészt az általa foglalkoztatottaknak (Mt. szabályai szerint).

- Ha alkalmazott a munkaviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a károsulttal szemben a munkáltató felelős. Államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

- A költségvetési szerv (munkáltató) a munkavállalónak munkaviszonyával összefüggésben okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékében felel. Mentésül a munkáltató a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása idézett elő. A munkavállaló bizonyítja, hogy a károkozás a munkaviszonyával okozati összefüggésben következett be.

A munkáltató működési körébe esnek különösen a munkáltató által feladatai során kifejtett tevékenységgel összefüggő magatartásból, a használt anyag, felszerelés, berendezés és energia tulajdonságából, állapotából, mozdulásából és működéséből eredő okok.

A munkáltatót felelősség terheli a munkavállaló munkahelyre bevitt tárgyaiban, dolgaiban bekövetkezett kárért. A munkáltató előírhatja a munkahelyre bevitt dolgok megőrzőben (öltözőben) való elhelyezését, illetve a bevitel bejelentését. A munkába járáshoz, illetve a munkavégzéshez nem szükséges dolgok bevitelét a munkáltató megtilthatja, korlátozhatja, vagy feltételhez kötheti. Ha a munkavállaló az előírt szabályokat megszegi, a bekövetkezett kárért a munkáltató csak szándékos károkozása esetén felel.

A munkáltató felelőssége alapján a munkavállalónak elmaradt jövedelmét, dologi kárát, a sérelemmel, illetve ennek elhárításával összefüggésben felmerült indokolt költségeit

köteles megtéríteni. Meg kell téríteni a munkavállalónak azt a kárát is, amely nem vagyoni kár.

A munkáltató köteles megtéríteni a munkavállaló közeli hozzátartozójának a károkozással összefüggésben felmerült kárait, indokolt költségeit is.

Ha a károkozással összefüggésben a munkavállaló meghal, eltartott hozzátartozója olyan összegű tartást pótló kártérítést is igényelhet, amely szükségletének - a tényleges, illetőleg az elvárhatóan elérhető munkabérért, jövedelmét is figyelembe véve - a sérelem előtti színvonalon való kielégítését biztosítja.

- b). A közigazgatási szerv a szabálytalansággal okozott kár megtérítésére az alábbi feltételekkel kötelezheti a munkavállalót:

A munkavállaló a munkaviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.

A munkavállaló vétkességét, a kár bekövetkeztét, illetve mértékét, valamint az okozati összefüggést a munkáltatónak kell bizonyítania.

Gondatlan károkozás esetén a kártérítés mértéke a munkavállaló egyhavi átlagkeresetének ötven százalékát nem haladhatja meg. Kollektív szerződés vagy munkaszerződés a károkozás, illetve a károkozó körülményeire, így különösen a vétkesség fokára, a károkozás jellegére, gyakoriságára, valamint a munkavállaló beosztására tekintettel a kártérítés mértékét eltérően is szabályozhatja. A kártérítés mértékét a munkaszerződés legfeljebb másfél havi, a kollektív szerződés legfeljebb hat havi átlagkeresetig határozhatja meg; ettől érvényesen eltérni nem lehet.

Gondatlan károkozás esetén is teljes kárért felel a pénztárat pénztári számfejtője és ellenőre a számfejtés körében előidézett vagy az ezzel összefüggő ellenőrzés elmulasztásával vagy hiányos teljesítésével okozott kárért.

Szándékos károkozás esetén a munkavállaló a teljes kárt köteles megtéríteni.

A munkavállaló vétkességére tekintet nélkül a teljes kárt köteles megtéríteni a visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel átvett olyan dolgokban bekövetkezett hiány esetén, amelyeket állandóan őrizetben tart, kizárólagosan használ vagy kezel. Mentessül a munkavállaló a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a hiányt elháríthatatlan külső ok idézte elő, vagy a munkáltató a biztonságos őrzés feltételeit nem biztosította.

A munkavállalót a teljes anyagi felelősség csak akkor terheli, ha a dolgot (szerszám, termék, áru, anyag stb.) jegyzék vagy elismervény alapján vette át. A pénztárat, a pénzkezelőt vagy értékezelőt e nélkül is terheli a felelősség az általa kezelt pénz, értékpapír és egyéb értéktárgy tekintetében. Ha a megőrzésre átadott dologban megrongálódása folytán keletkezett kár, a munkavállaló felelősségét a vétkességi felelősségre megállapított szabályok szerint kell elbírálni, de ebben az esetben a vétlenség bizonyítása a munkavállalót terheli.

A feltételek meglétét, a kár (hiány) bekövetkeztét, illetve mértékét a munkáltató bizonyítja.

- c) A köztisztviselő az által szabálytalanság elkövetésével okozott kár megtérítésére a következő eljárás alapján kötelezhető:

A köztisztviselő a közszolgálati jogviszonyából eredő kötelezettség vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.

Gondatlan elkövetés esetén a köztisztviselő háromhavi illetménye erejéig felel, amennyiben

- a közigazgatási szerv gazdálkodására vonatkozó szabályok súlyos megsértésével,
- az ellenőrzési kötelezettség elmulasztásával vagy hiányos teljesítésével
- hatósági intézkedés során a jogszabályok megsértésével

kárt okozott, vagy a kár olyan jogszabályba ütköző utasítása teljesítéséből keletkezett, amelynek következményeire az utasított köztisztviselő előzőleg a figyelmét felhívta.

A köztisztviselő kártérítési felelősségének megállapítására e törvénynek a fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az eljárás megindítására az elévülésre vonatkozó rendelkezések az irányadók.

4. Fegyelmi eljárás, illetve felelősség tekintetében az Mt., illetve a Ktv. megfelelő rendelkezései az irányadók.

A költségvetési szervnél foglalkoztatott dolgozók közül fegyelmi eljárás folytatható le a köztisztviselőkkel és az ügykezelőkkel szemben. A fizikai alkalmazottak jogviszonyát az Mt. szabályozza. Velük szemben fegyelmi eljárás nem indítható, súlyos szabálytalanság felmerülése esetén kizárólag rendkívüli felmondás alkalmazására nyílik lehetőség.

A Ktv. rendelkezik a fegyelmi eljárás megindításáról, mely a kinevezési jogkör gyakorlójának jogosítványa.

Az eljárás a következők szerint folytatható le:

Fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúja esetén a munkáltatói jogkör gyakorlója köteles az eljárást megindítani. Nem lehet fegyelmi eljárást indítani, ha a kötelezettségszegés felfedezése óta három hónap, illetőleg a fegyelmi vétség elkövetése óta három év eltelt.

A munkáltatói jogkör gyakorlója megrovás fegyelmi büntetést fegyelmi eljárás lefolytatása nélkül is kiszabhat, amennyiben a tényállás megítélése egyszerű és a kötelezettségszegést a köztisztviselő elismeri.

A fegyelmi eljárás során vizsgálatot kell tartani, amelynek lefolytatására a fegyelmi eljárás megindítója az eljárás megindításától számított három munkanapon belül írásban vizsgálóbiztost jelöl ki a közigazgatási szervnek a fegyelmi eljárás alá vontnál magasabb besorolású, ennek hiányában vezető megbízású köztisztviselői közül. Ha ilyen köztisztviselő nincs az önkormányzati képviselő-testület hivatalában a fegyelmi eljárás megindítója képviselő-testületi tagot is felkérhet, a vizsgálóbiztosi feladatok ellátására.

A vizsgálóbiztos a kijelölésétől számított 15 napon belül köteles a vizsgálatot lefolytatni és ennek keretében a fegyelmi vétség elkövetésével alaposan gyanúsított köztisztviselőt meghallgatni. A vizsgálat időtartama indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb 15 nappal meghosszabbítható.

A vizsgálat során a köztisztviselővel közölni kell a kötelezettségszegés elkövetésével kapcsolatos megállapításokat és azok bizonyítékait. Módot kell részére adni, hogy azokra észrevételt tegyen és további bizonyítást javasolhasson. Lehetővé kell számára tenni, hogy

az ügy iratait megtekinthesse. A köztisztviselő védekezéséről és a lefolytatott bizonyításról jegyzőkönyvet kell felvenni

A köztisztviselő a vizsgálat folyamán jogi képviselőt vehet igénybe. A köztisztviselő kérelmére a fegyelmi eljárás során a közigazgatási szervnél működő munkavállalói érdekvédekezési szerv részvételét, illetve képviselői jogának gyakorlását lehetővé kell tenni.

Ha a köztisztviselő meghallgatására tartós akadályoztatása miatt a vizsgálat időtartama alatt nem kerülhet sor, a kötelezettségszegés elkövetésével kapcsolatos megállapításokat és azok bizonyítékait vele írásban kell közölni, és 8 napos határidő kitűzésével fel kell szólítani, hogy védekezését terjessze elő.

A vizsgálóbiztos javaslatára a munkáltatói jogkör gyakorlója a vizsgálatot felfüggesztheti:

- a) - legfeljebb az akadály megszűnéséig -, ha a köztisztviselő önhibáján kívüli okból védekezését nem tudja előterjeszteni, illetve
- b) - legfeljebb az eljárás jogerős befejezéséig -, ha a kötelezettségszegés miatt büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, feltéve, ha enélkül a tényállás nem tisztázható.

A vizsgálóbiztos a vizsgálat lezárásától számított 8 napon belül köteles megküldeni az ügy összes iratát saját véleményével ellátva a munkáltatói jogkör gyakorlójának.

A vizsgálóbiztos javaslatára a munkáltatói jogkör gyakorlója a fegyelmi eljárás alá vont köztisztviselőt legfeljebb a fegyelmi határozat kihirdetéséig állásából felfüggesztheti, ha jelenléte a tényállás tisztázását gátolná vagy a kötelezettségszegés súlya és jellege a munkahelytől való távoltartást indokolja. A hivatalvesztés büntetéssel - az erről szóló határozat jogerőre emelkedéséig - a felfüggesztés együtt jár.

Az ügy érdeméről a vizsgálóbiztos előterjesztésétől számított 8 napon belül háromtagú fegyelmi tanács határoz. A fegyelmi tanács határozatát zárt ülésen szótöbbséggel hozza meg.

A fegyelmi tanács elnöke a munkáltatói jogkör gyakorlója; tagjai az általa kijelölt, az eljárás alá vonttal legalább azonos besorolású, illetőleg vezető megbízású köztisztviselők. Ha az önkormányzati képviselő-testület hivatalában nincs elegendő ilyen köztisztviselő, a polgármester a képviselő-testület tagjai közül kérhet fel a fegyelmi tanácsba tagokat.

Vizsgálóbiztosként, a fegyelmi tanács eljárásában és döntéshozatalában tagként, illetve jegyzőkönyvvezetőként nem vehet részt:

- a) az ügyben vizsgálatot folytatott vizsgálóbiztos, illetőleg annak hozzátartozója,
- b) az eljárás alá vont köztisztviselő hozzátartozója,
- c) akit a vizsgálat során mint tanút vagy szakértőt meghallgattak, valamint
- d) akitől egyébként az ügy elfogulatlan elbírálása nem várható el.

A fegyelmi tanács tárgyalását úgy kell kitűzni, hogy arról a felek az értesítést a tárgyalás előtt legalább három munkanappal korábban megkapják.

A fegyelmi tanács a tényállás tisztázása céljából tanúkat hallgathat meg, iratokat szerezhethet be, szakértőt vehet igénybe, szemlét tarthat. Amennyiben az ügy a tárgyaláson nem volt tisztázható, további 8 napon belül újabb tárgyalást kell tartani.

Meg kell szüntetni a fegyelmi eljárást, ha

- a)* annak tartama alatt a közszolgálati jogviszony megszűnik;
- b)* a fegyelmi eljárás megindítására határidő után kerül sor;
- c)* a köztisztviselő a terhére rótt fegyelmi vétséget nem követte el, vagy annak elkövetése nem bizonyítható;
- d)* felelősségre vonást kizáró ok áll fenn.

Vonatkozó jogszabályok jegyzéke, jelölése:

- az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.);
- az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet (Ámr.);
- a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI.26.) Korm. rendelet (Ber.);
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.);
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.);
- a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (Szabs.);
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.);
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.);
- a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.);
- a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.);
- az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet